

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/181/2022
Identifikačné číslo spisu: 4119216846
Dátum vydania rozhodnutia: 24.01.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Martina Valentová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:4119216846.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu L. C., N., K. F. XXXX/XX, zastúpeného advokátom Mgr. Pavlom Balážom, Bratislava, Pribinova 4, proti žalovanej JUDr. H. U., N., K. F. XXXX/XX, zastúpenej ADVOKÁT JUDr. PETER TIMKO spol. s r.o., Maňa, Pri parku 8, IČO: 50 528 874, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva a o zaplatenie sumy 26 614,75 eura, vedenom na Okresnom súde Nitra sp. zn. 19C/124/2019, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 2. marca 2022 sp. zn. 25Co/9/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 13. septembra 2021 č. k. 19C/124/2019-263 zrušil podielové spoluvlastníctvo žalobcu a žalovanej k nehnuteľnosti bližšie špecifikovanej vo výrokovej časti tohto rozhodnutia a túto prikázal do výlučného vlastníctva žalobcu. Zároveň zaviazal žalobcu zaplatiť žalovanej, z titulu zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva náhradu za jej spoluvlastnícky podiel, sumu 41 050 eur (výrok I.) a v časti o zaplatenie 26 614,75 eura žalobu zamietol (výrok II.). O trovách konania rozhodol tak, že z časti konania o zrušenie vyporiadanie podielového spoluvlastníctva žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania (výrok III.) a z časti konania o zaplatenie sumy 26 614,75 eura má žalovaná nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% (výrok IV.).

1.1. Vychádzajúc z ustanovení § 136 ods. 1, § 137 ods. 1, §141 ods. 1, 2, § 511 ods. 3, § 100 ods. 1 a § 101 zákona č. 40/1964 Zb. (ďalej len „Občiansky zákonník“ alebo „OZ“) dospel k záveru, že žaloba v časti, v ktorej žalobca žiadal zrušiť podielové spoluvlastníctvo so žalovanou a vyporiadať ho tak, že mu bude prikázaná celá nehnuteľnosť do výlučného vlastníctva a žalovanej zaplatí hodnotu jej spoluvlastníckeho podielu vo výške 41 050 eur, je dôvodná.

1.2. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie poukázal na to, že v priebehu konania pripustil zmenu žalobného petitu, ktorou sa žalobca domáhal zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva s tým,

že žalobca sa zaväzuje zaplatiť žalovanej sumu 41 050 eur do 30 dní odo dňa právoplatnosti celého rozsudku, titulom širšieho vyporiadania podielového spoluvlastníctva uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi sumu 26 614,75 eura a priznania nároku na náhradu trov konania v celom rozsahu.

1.3. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie okrem iného za preukázané, že žalobca a žalovaná, každý z nich v jednej polovici, sú podielový spoluvlastníkmi nehnuteľností nachádzajúcich sa v okrese Nitra, obci N., katastrálnom území N. zapísanými Okresným úradom Nitra, katastrálny odbor na liste vlastníctva č. XXXX, a to bytu č. XX v bytovom dome s. č. XXXX postavenom na parcele registra „C“ parcelné č. XXX, nachádzajúceho sa na X.p., vchod XX a k nemu prislúchajúcemu spoluvlastníckemu podielu na spoločných častiach a zariadeniach bytového domu a spoluvlastníckemu podielu na pozemku zastavaného bytovým domom. V časti C listu vlastníctva je vyznačená ťarcha, a to záložné právo v prospech Prima banka Slovensko a.s. podľa N. z 29. júna 2016 zabezpečujúce pohľadávku banky zo Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX z 15. januára 2016 uzatvorenej medzi Prima banka Slovensko a.s. ako veriteľom a žalobcom ako dlžníkom, ktorá slúžila na refinancovanie predchádzajúceho úveru žalobcu. V konaní bolo nesporné, že strany sporu nadobudli vlastnícke právo k spoločnej nehnuteľnosti na základe Zmluvy o prevode vlastníctva bytu zo 16. júna 2010, ktorou byt kúpili za kúpnu cenu vo výške 46 000 eur. Dohodnutá kúpna cena bola predávajúcej N. Z. uhradená prostredníctvom Slovenskej sporiteľni, a.s. na základe Zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo 16. júna 2010 uzatvorenej medzi Slovenskou sporiteľňou, a.s. ako veriteľom a žalobcom ako dlžníkom. Vzhľadom na to, že predmet podielové spoluvlastníctva, t. j. spoločná nehnuteľnosť nie je z technického hľadiska reálne deliteľnou vecou, súd prvej inštancie pristúpil k ďalšiemu spôsobu vyporiadania, a to prikázaniu spoločnej veci do výlučného vlastníctva žalobcu, keďže bolo tiež preukázané, že spornú nehnuteľnosť užíva výlučne žalobca, ktorý sa sám zaviazal splácať ťarchu (hypotekárny úver), ktorou je zaťažená, pričom v obci N. pracuje na trvalý pracovný pomer a na adrese spoločnej nehnuteľnosti má hlásený trvalý pobyt. Prvoinštančný súd považoval všeobecnú hodnotu bytu za ustálenú na základe znaleckého posudku č. XXX/XXXX Ing. Z. D. z 11. októbra 2020 sumou 82 100 eur.

1.4. V súvislosti s uplatneným nárokom žalobcu v rámci tzv. širšieho vyporiadania podielového spoluvlastníctva strán sporu na zaplatenie sumy 23 000 eur ako náhrady za žalobcom zaplatenú jednu polovicu kúpnej ceny za nadobudnutie nehnuteľnosti, súd prvej inštancie poukazujúc na konštantnú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (4MCdo/12/2011, 4Cdo/148/2017) uviedol, že so zreteľom na § 511 ods. 3 OZ a na žalovanou vznesenú námietku premlčania nárok vyhodnotil ako premlčaný, preto v tejto časti žalobu zamietol. Taktiež vo vzťahu k ďalšiemu žalobcom uplatnenému nároku v rámci tzv. širšieho vyporiadania, a to na zaplatenie jednej polovice poplatkov uhradených banke poskytujúcej hypotekárny úver na kúpu spoločnej nehnuteľnosti dospel k záveru, že je nedôvodný, nakoľko poplatky spojené s čerpaním hypotekárneho úveru nijakým spôsobom spoločnú vec nezhodnotili, išlo len o náklady jedného z podielových spoluvlastníkov zaplatené tretej osobe (banke), a preto tento nárok nemožno zohľadniť v rámci tzv. širšieho vyporiadania, pričom rovnako ako predchádzajúci nárok i tento spolu s ďalšími splátkami súvisiacimi s refinancovaním úveru, uhradenými žalobcom 3 roky pred podaním predmetnej žaloby, podliehajú premlčaniu.

1.5. O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol s poukazom na ustanovenia § 255 ods. 1, 2 a § 257 zákona č. 150/2016 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“). V časti konania o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva konštatoval rovnaký procesný úspech oboch strán sporu, keď žalobcovi i žalovanej sa súdnym rozhodnutím dostalo rovnakej hodnoty v rámci vyporiadania. Zároveň zdôraznil, že pokiaľ žalobca v podanej žalobe vychádzal z inej hodnoty bytu (70 000 eur), učinil tak práve vzhľadom na predchádzajúcu vzájomnú komunikáciu medzi stranami, preto ak aj žalobca navrhoval vyplatiť žalovanej nižšiu sumu vyrovnacieho podielu a súd žalovanej napokon priznal vyššiu sumu určenú na základe vypracovaného znaleckého posudku, nie je možné túto skutočnosť pričítať žalobcovi ako jeho neúspech. Tiež nie je možné považovať za procesný neúspech žalobcu, ak bol žalovanej priznaný vyrovnací podiel vo vyššej sume, pretože od sumy navrhovaného vyrovnacieho podielu súd prvej inštancie neodpočítal nároky žalobcu, ktoré žiadal zohľadniť v rámci širšieho vyporiadania.

1.6. Prvoinštančný súd nárok na náhradu trov konania v zamietajúcej časti, zahŕňajúcej nároky žalobcu uplatnené v rámci tzv. širšieho vyporiadania, priznal úspešnej žalovanej v celom rozsahu, nakoľko žalobca žiadny materiálne merateľný úspech nedosiahol. Ďalej uviedol, že dôvody osobitného zreteľa

nevzhliadol, tieto strany sporu ani netvrdili a tieto nie je možné vyvodit' ani z tej skutočnosti, že žalobca počas konania poukazoval na istú nespravodlivosť súvisiacu s rozsahom úhrady ceny predmetnej nehnuteľnosti, pokiaľ by súd nezohľadnil jeho nároky v rámci tzv. širšieho vyporiadania podielového spoluvlastníctva. Nárok na náhradu trov konania preto posúdil v zmysle zásady úspechu, pričom žalobcovi nemohol priznať ním uplatnené nároky z dôvodu žalovanou vznesenej námietky premlčania.

2. Na odvolanie žalobcu a žalovanej Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 2. marca 2022 č. k. 25Co/9/2022-349 napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie v zamietajúcej časti o zaplatenie sumy 26 614,75 eura vo výrokoch II. a IV. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (výrok I.), zároveň ho vo výroku III. potvrdil (výrok II.) a o trovách konania rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania z výroku o náhrade trov konania v potvrdzujúcej časti (výrok III.).

2.1. Odvolací súd uviedol, že po preskúmaní napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, konania, ktoré mu predchádzalo, ako aj dôvodov podaných odvolaní dospel k záveru, že odvolanie žalobcu v napadnutej zamietajúcej časti je dôvodné, preto rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V napadnutej časti o náhradovej povinnosti rozsudok prvoinstančného súdu potvrdil.

2.2. Konštatoval, že sa s právnym názorom súdu prvej inštancie, prezentovaným v rámci zamietajúcej časti rozsudku nestotožnil, pretože podľa odvolacieho súdu žalobca a súd prvej inštancie si neujasnili predmet sporu a nárok žalobcu. Z obsahu žaloby, jej úpravy, písomných vyjadrení žalobcu, odvolania vyplýva, že žalobca sa v tejto časti domáhal nárokov z titulu vyplatenia kúpnej ceny z úveru, ktorý splácal a spláca výlučne sám. Počas celého konania uvádzal, že žiada vyplatenie polovice kúpnej ceny s poukazom na ním platený úver, pozostávajúci z istiny, úrokov a poplatkov. Súd prvej inštancie si osvojil názor žalobcu, že sa jedná o investície a žalobu zamietol pre premlčania. Nevysporiadal sa však s námietkou žalovanej, ktorá práve námietku premlčania zdôvodňovala rozhodnutiami o premlčaní nároku ohľadne investícií do nehnuteľnosti, že sa nejedná o investície. Odvolací súd tiež poukázal, že v posudzovanom prípade je zrejmé, že k vyplateniu ceny došlo pred zápisom do katastra nehnuteľnosti. Podielové spoluvlastníctvo vzniklo vkladom do katastra nehnuteľnosti a investícií do nehnuteľnosti sa môže podielový spoluvlastník domáhať voči druhému spoluvlastníkovi len za trvania podielového spoluvlastníctva, vynaložených za trvania podielového spoluvlastníctva. Predmetom konania v danej veci preto nemôže byť vyporiadanie investícií, ale kúpna cena a náklady, ktoré mal a má žalobca v súvislosti s vyplatením úveru na byt. Preto posúdenie premlčania súdom prvej inštancie ako premlčaných investícií vložených do nehnuteľnosti zaplatením kúpnej ceny nie je správne.

2.3. V súvislosti s odvolaním napadnutou časťou týkajúcou sa náhrady trov konania, odvolací súd odkazujúc na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. III. ÚS 31/2015 - 19 z 27. januára 2015 poukázal na to, že konanie o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva je návrhovým konaním, pri ktorom súd nie je viazaný navrhovaným spôsobom vyporiadania, a ktoré predstavuje z hľadiska vzťahu výrokov meritórneho rozhodnutia špecifický prípad, nakoľko predmet takéhoto konania nie je deliteľný. Výrok o povinnosti zaplatiť finančnú náhradu za spoluvlastnícky podiel tak priamo obsahovo nadväzuje na výrok o prikázaní veci do vlastníctva niektorého z predchádzajúcich spoluvlastníkov, ktorý zase musí vychádzať z výroku o zrušení doterajšieho podielového spoluvlastníctva. Konajúci súd nemôže pri posudzovaní úspechu niektorého z účastníkov na účel náhrady trov konania hodnotiť jednotlivé výroky izolovane. Pričom ani ústavný súd v uvedenom obdobnom prípade nebadal signály arbitrárnosti či zjavnej svojvôle, keď súd prvej inštancie rozhodol o trovách konania tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania dôvodiac, aby každý z účastníkov znášal trovy v konaní vynaložené sám.

2.4. Vzhľadom na uvedené a skutočnosť, že žalovaná pred podaním žaloby nesúhlasila s vyrovnávacím podielom, ktorý bol na základe znaleckého posudku určený v oveľa vyššej sume, odvolací súd považoval za spravodlivé znášanie trov konania každou stranou samostatne. Nestotožnil sa s dôvodmi odvolania žalovanej, pretože žalobný petít bol upravený po podaní znaleckého posudku navrhovaného žalovanou.

2.5. O trovách odvolacieho konania v časti výroku potvrdzujúceho výrok o trovách konania odvolací súd rozhodol tak, že žiadna strana nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania z dôvodu, že ani jedna zo strán nebola v odvolacom konaní úspešná.

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu, výlučne čo do výroku v potvrdzujúcej časti a k nemu prislúchajúcemu výroku o náhradovej povinnosti, podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP a z § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP žiadajúc, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3.1. Žalovaná dovolanie postavila výslovne na nasledujúcich aspektoch: a/ Iba v tej samej hmotnoprávnej skutočnosti, že v rámci vyporiadania podielového spoluvlastníctva každá strana sporu dostala vo vzájomnom pomere rovnakú majetkovú hodnotu, nemožno vidieť naplnenie podmienky na výrok, že žiadna strana sporu nemá nárok na náhradu trov konania. b/ Inštitút náhrady trov má rýdzo procesnoprávnu povahu a preto posudzovanie úspechu z hmotnoprávneho hľadiska, ako to urobil odvolací súd, spravidla vedie k odklonu od zmyslu a účelu náhrady trov. c/ Ak majú trovy konania rýdzo procesnoprávnu povahu, otázka úspechu sa musí skúmať z rýdzo procesného hľadiska tým spôsobom, že sa vzájomne porovnajú petit žaloby, ktorou sa konanie začalo a príslušný výrok rozsudku, ktorým sa konanie skončilo. Uplatnenie tejto metodiky by viedlo k celkom inému záveru, než ktorý urobil odvolací súd. d/ V posudzovanom prípade niet žiadnej pochybnosti, že žalobca v podanej žalobe chcel zaplatiť žalovanej vyporiadaciu náhradu za byt len v sume 7 652,23 eura. To však predstavuje len 18,641% zo skutočnej (znalecky zistenej) vyporiadacej náhrady 41.050 eur, ktorá napokon bola žalovanej prisúdená. Úspech žalobcu dosiahol 18,641% a neúspech žalobcu dosiahol 81,359%. Výpočtová metodika súdnej praxe uvádza, že od percent procesného úspechu sa odpočítajú percentá procesného neúspechu, resp. opačne. Odpočet úspechu a neúspechu (resp. opačne) predstavuje 62,718%, v ktorom rozsahu žalovaná dosiahla procesný úspech a v tomto rozsahu by mala dostať prisúdenú náhradu trov konania. e/ Nemá žiadny význam tá skutočnosť, že zjavne až po podaní žaloby žalobca zistil hmotnoprávnu vadu v žalobnom petite, keď v jeho rámci svojvoľne a neprípustne započítaval povahou (a tiež podľa názoru súdnej praxe) nezapočítateľné právne nároky a až po tom, čo bol na túto skutočnosť súdom upozornený, pristúpil k textovej korekcii žalobného petitu. Úprava žalobného petitu teda nebola výsledkom novej dôkaznej situácie ani podstatnej zmeny skutkových okolností, ale iba dôsledkom právneho omylu, na ktorom žalobca vybudoval úvodný žalobný petit. Takýto mylný postoj žalobcu musí byť pripočítaný na jeho ťarchu a nemôže vyústiť do záveru, že žiadna strana sporu nemá nárok na náhradu trov konania.

4. Žalobca vo svojom vyjadrení k dovolaniu, poukazujúc na rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, navrhol i s prihliadnutím na povahu napadnutých výrokov o náhradovej povinnosti podané dovolanie ako neprípustné a tiež nedôvodné odmietnuť alebo zamietnuť. Zdôraznil, že z hľadiska procesného výsledku sporu je nevyhnutné posúdiť, či žalobný petit bol prevzatý do súdneho rozhodnutia, t. j. rozhodujúci je výrok, ktorým príslušný súd rozhodol o uplatnenom nároku, pričom nemožno procesný úspech striktno porovnávať v spojitosti s pôvodne sformulovaným návrhom, ktorý môže byť v priebehu konania zmenený. Vzhľadom na špecifickosť predmetu konania v danom prípade, spočívajúcu najmä v jeho nedeliteľnosti, nemožno pri posudzovaní úspechu niektorého z účastníkov na účel náhrady trov konania hodnotiť jednotlivé výroky rozsudku jednotlivito.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na odôvodnenie uvedeného záveru dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho

súdu. Najvyšší súd v rámci dovolacieho konania neplní úlohy prvoinštančného či odvolacieho súdu ako tretej inštancie prebiehajúceho súdneho sporu. Úloha dovolacieho súdu spočíva v náprave najzávažnejších procesných pochybení resp. v riešení otázok zásadného právneho významu.

7. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

8. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03].

9. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

10. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10.1. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (ods. 1). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

10.2. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie žalovanej, že v konaní došlo ňou tvrdenej vade zmätočnosti.

11. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

11.1. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princíпов. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

11.2. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia

predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a máriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 125/1999 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

12. Dovolateľka v zmysle uplatnenej zmätočnej vady podľa 420 písm. f) CSP namietala nesprávnu aplikáciu § 255 CSP, v rámci ktorej súdy nižšej inštancie posudzovali inštitút náhrady trov konania z hmotnoprávneho hľadiska, v dôsledku čoho malo dôjsť k odklonu od jeho zmyslu a účelu, namietala nesprávne právne posúdenie jej nároku na náhradu trov konania odvolacím súdom. Podľa žalovanej so zreteľom na vzniknutú procesnú situáciu jej mala byť v dovolaní napadnutej časti konania prisúdená náhrada trov výlučne v rozsahu pomeru úspechu podľa vzájomného porovnania petitu žaloby, ktorou sa konanie začalo a príslušného výroku rozsudku, ktorým sa konanie skončilo. Uplatnenie tejto metodiky by viedlo k celkom inému záveru, než ktorý urobil odvolací súd. V posudzovanom prípade by to znamenalo, že ak žalobca v podanej žalobe chcel zaplatiť protistrane vyporiadaciu náhradu len v sume 7 652,23 eura, čo predstavuje len 18,641% zo skutočnej (znalecky zistenej) vyporiadacej náhrady 41 050 eur, ktorá napokon bola prisúdená. Úspech žalobcu dosiahol 18,641% a neúspech dosiahol 81,359%. Výpočtová metodika súdnej praxe uvádza, že od percent procesného úspechu sa odpočítajú percentá procesného neúspechu, resp. opačne. Odpočet úspechu a neúspechu (resp. opačne) predstavuje 62,718%, v ktorom rozsahu dosiahla procesný úspech protistrana a práve v tomto rozsahu mala dostať prisúdenú náhradu trov konania. Iné okolnosti neboli rozhodujúce.

13. Vychádzajúc z jadra dovolacej argumentácie žalovanej je nepochybné, že žalovaná cez zmätočnosť vady namieta nesprávne právne posúdenie náhradovej povinnosti nižšími súdmi, čo sa vylučuje (R 24/2017, 1Cdo/202/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/94/2017, 4Cdo/47/2017, 5Cdo/145/2016, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/76/2018) a čo by malo byť zrejme i právnemu zástupcovi žalovanej ako osobe znalej práva. V danej súvislosti odvolací súd pripomína, že právnou otázkou riešenou odvolacím súdom sa rozumie nielen otázka hmotnoprávna odvíjajúca sa od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine, ale i procesnoprávna, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení, čo je v danom prípade. Aj podľa názoru ústavného súdu nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (I. ÚS 61/2019).

14. Z uvedeného vyplýva záver, že zo strany odvolacieho súdu namietaným spôsobom rozhodnutia o náhrade trov konania nedošlo na strane žalovanej k porušeniu práva na spravodlivý proces, a preto táto dovolacia námietka nebola spôsobilá založiť prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP

15. Dovolateľka prípustnosť dovolania vyvodzovala aj z § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne, pričom jej argumentácia bola v podstate totožná s odôvodnením dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP.

16. Podľa § 421 ods. 2 CSP (ale) dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP.

17. Základným znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je prípustné dovolanie podľa § 421 CSP je to, že ide o rozhodnutie, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej

inštancie, pričom toto rozhodnutie záviselo od vyriešenia právnej otázky bližšie definovanej pod písmenom a) až c) ustanovenia § 421 ods. 1 CSP, zároveň však nesmie ísť o rozhodnutie, ktorým odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP.

18. Vzhľadom na to, že predmetom podaného dovolania je jednak výrok v potvrdzujúcej časti rozhodnutia odvolacieho súdu o náhrade trov odvolacieho konania, ako aj výrok rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorým potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania, majúce povahu uznesenia v zmysle § 357 písm. m) CSP, dovolanie žalovanej je z uvedených dôvodov podľa § 421 ods. 2 CSP vylúčené.

19. V kontexte vyššie uvedeného dovolací súd dovolanie žalovanej ako procesne neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP odmietol.

20. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

21. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.